

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 413193

Redacción y Administración:
Calle Victor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XII. (7)

BUENOS AIRES, 28. JANUARJA (ENERO) 1954

No. (Štev.) 4

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Victor Martínez 50 - Buenos Aires

VSEZNALI

Znani nemški učenjak Leibnitz je do bil v zgodovini priimek “zadnji polihistor”. Znal je vse, kar je človeštvo takrat vedelo: jezike, bogoslovje filozofijo, matematiko, zemljepis in zgodovino, tehniko in medicino, leposlovje, umetnost in muziko, gospodarstvo sociologijo in politiko in ne vem kaj še vse. Resničen vseznal! Bil pa je zadnji; za njim ni bilo in ne more biti več nikogar, ki bi mogel obvladati s svojim spominom in razumem vso ogromno stvarno, ki je predmet človeškega znanja, kar je lepo povedal neki učen in izkušen mož, rekoč: Čim dalj časa živim, tem večkrat moram reči: “Tega pa še ne vem”.

V življenju pa bomo večkrat naleteli na ljudi, ki hočejo veljati za strokovnjake in sodnike v vseh rečeh, ki nikdar ne priznajo, da kake stvari ne vedo, še manj pa da so se zmotili. So vseznali! Vseznal veliko govori. Ima vedno glavno besedo. Svojega pohlevnejšega tekmeča prekine sredi besede, pa naj bo govor o čemerkoli. V muziki komaj loči veliki boben od klarineta, pa si upa kot nezmotljiva avtoriteta izreči ničujočo sodbo o tem ali onem skladatelju svetovnega slovesa. Enako ravna s slikarji, kiparji in arhitekti: ta je šušmar, oni rokodelc, tretji ignorant. Prav tako je v vseh drugih strokah: razkriva nove smernice za svetovno gospodarstvo, utira nova pota za socialna gibanja, ki jih še nihče ni videl in pogruntal, izoblikuje politične bloke za vse narode sveta, vključno za slovenski narod, polaga nove temelje strategiji in razkriva usodne zmote generalnih štabov svetovnih velesil, napoveduje kako se bo politika in vojska razvijala v bodočih letih, kje in kdaj se bo začelo in zakaj. Polje za vseznala je radi obsežnosti stvarine neizčrpno.

Tak vseznal skrajša presenetli. Govori s primernim povdorkom in avtoriteto, da človeku kar sapo zapre. Kmalu ga ljudje spoznajo in primerno ocenijo. Zato mu je všeč pogosta sprememba kraja in poslušalcev. Kritike in opozicije ne prenese, kajti tam je treba dokazov za trditve in napovedi. Teh pa navadno ni pri roki, ali pa so tako šibki, da bi vzbujali smeh.

Vseznal postane kmalu predmet pomilovanja; imajo ga za nereselega in nadležnega. V naši zlati Ljubljani smo imeli lepo vrsto vseznalov, pravih eksemplarjev: pri vsakem sodu čvika in, da ne bo zamere, pri sodu ljutomerčana in rebulje tudi, smo imeli vsaj enega. Pohlevni poslušalci so jim vzdeli oznake, njihovim zmožnostim primerne: najskromnejši so bili čenče, njim je sledil rod čvekačev, ki so bili predstopnja česnetom, tem pa so sledili trubozelj in “morilci”. To zadnje ime jim je menda dal neki ljubljanski profesor, ki je poslušajoč dve uri takega vseznala vzdihnil: Če bi ga bil imel Dioklecijan, bi ga bil gotovo najel za to da bi s svojim čvekanjem mučil kristjane. Te stopnje pa niso nekaj dokončnega. Vseznal lahko napreduje; od najnižje stopnje se z vztrajno vajo dokoplje do najvišje. Izdatno mu pomaga vinska kapljica, saj je gostilna navadno glavno torišče njegovih junaštev. Največ pa mu pomaga mučeniška potrpežljivost poslušalcev, ki bi vseznala raje nosili kot poslušali, pa zaradi ljubega miru ni nikogar, ki bi mu rekel s Prešernom: “Le čevljev sodi naj kopitar”, ali ki bi mu ponovil verz, napisan na steni Unionske kleti v Ljubljani: “Dal sem ti črnilne piti, modro moraš govoriti”; ali ki bi se mu upal povedati v brk: “Ni res, kar govoriš! Dokaži, kar trdiš! Če si kaj moza, popravi krivico, ki si jo s svojimi krivičnimi sodbami in obrekovanjem storil!”

Kadar vseznal govori o stvareh, ki se nas kot naroda in posameznikov ne tičejo, je lahko samo smešen in nadležen, če pa se spusti na polje, ki se tiče nas, pa utegne postati škodljiv in nevaren. Lahko je naštevati resnične in navidezne napake, storjene v naši politiki, v naši prosveti, v gospodarstvu, v cerkvenem življenju in podobno, petdeset let po

Sovjetski nameni v Berlinu

V Berlinu se je, dne 25. januarja začela konferenca štirih zunanjih ministrov; že prvi dan so ruski, francoski in angleški zunanji ministri povedali svoje, ameriški državni tajnik Dulles je svoj govor odložil na naslednji dan, da bi mogel tako že odgovoriti na to, kar je Molotov kot prvi povedal. Molotov pa je predvsem predlagal, da naj konferenca predvsem sklene, da se mora konferenca štirih razširiti na konferenco petih. Ta konferenca, na katero bi bil povabljen tudi kitajski zastopnik, bi se naj začela že letos v maju.

Okvir barantanja

Ameriški listi so bili polni napovedi, da bodo zahodni zunanji ministri na konferenci tokrat nastopali popolnoma složno in da se sovjetom ne bo posrečilo enotnost zahoda razbiti. Londonski listi so o izidu konference pesimistični, dasi je zunanji minister Eden pred odhodom v Berlin podal listom izjavo, v kateri ni prikrival svojega optimizma. Za optimizem pa ni nobene vidne podlage in v Nemčiji je javno mnenje naziranj, da na tej konferenci v Berlinu ne bodo sprejeli nobenih praktičnih sklepov in da bo položaj v Nemčiji ostal še dolgo nespremenjen. V Franciji sami pa narašča vedno bolj krog tistih, ki si skoraj žele, da bi na konferenci v Berlinu do kakih pozitivnih zaključkov ne prišlo, kajti tako bo ostala Nemčija razklana, sovjetski vpliv pa vključ te-

tem, ko so se morda storile. Lahko je zlasti osumiti človeka, ki se več brani ne more, nezmožnosti ali koruptnosti, čeprav brez dokazov. Take in podobne splošne trditve so kot strup, ki ga vlijejo v duše mladim ljudem, ki naše preteklosti ne poznajo in je niso imeli prilike proučiti, pa postanejo zaradi tega zagrenjeni nad lastnim narodom, kar je prvi korak do mlačnosti v narodnem oziru in do brezbrčnosti za narodna vprašanja.

Vseznal je tudi za naše majhne nasejenske razmere škodljivcev in nadloga, kakor pesek v čevlju. Ker vse ve in vse bolj ve, mora vse obstoječe dejati v nič: Društvo ne dela nič, nastop pevskega zbora je pod vsako kritiko, igra mu je nesmisel, zborovanje neumnost, naselstvena akcija polomija, gradnja hišic v tem ali onem kraju brezglavost, skratka, vse je zavoženo in polomljeno. Krivce ima na dlani: predsednik je nezmožen, tajnik je lenuh, blagajnik je sumljiv, odbornik je stremuh, nadzornik je okostenela iz preteklih časov, garač za skupne dobrine je častihlepen sebičnež, vsi skupaj pa ničvrednejši, ki jih bo doletela zaslužena kazen...

Kdo ima korist od takega besedičenja? Nihče, škodo pa lahko, čeprav pameten človek ravna z vseznalom, kakor s peskom v čevlju: sezuje čevljev in strese pesek ven.

Ali ni škoda energije, ki jo porabijo ti ljudje za svoja junaštevjanja? Ali ni bilo boljše za nas vse, če bi tudi oni poprijeli tam in takrat, ko je treba in doprinesli nekaj pozitivnega v naše skupno dobro?

Rajni dr. Korošec je zadnja leta svojega življenja vedno manj zahajal v družbo. “Ko pa naši ljudje ne znajo molčati in ko toliko in tako neumno govore”, je večkrat rekel. On sam je malo govoril in kar je rekel je dobro premislil. Veliko tveč je vpraševal, z namenom, da si ustvari pravično sodbo. In ko si je sodbo ustvaril, jo je navadno ohranil zase in molčal. Bil je človek, ki je veliko vedel, ki je bil izvrsten poznavalec ljudi in ki je bil kavalir v svojih besedah in v svojem molku. Zato vseznali tudi njega ne porajajo kaj prida.

Gospod urednik, ali se Vam ne zdi, da smo mi vsi včasih malo preveč “kunštni”? Da je v vsakem izmed nas vsaj skromen zarodek vseznala: da raje govorimo kot mislimo, da raje trdimo, kot dokazujemo, da raje sumimo, kot preiskujemo, da raje molčimo, kot pa da bi branili resnico?

mu še vedno tako močan, da bodo morali na zahodu razmišljati o tem, ali naj pospešijo oboroževanje zahodne Nemčije ali ne. Sleherno naraščanje nemške moči bi bilo sovjetom prav, ker bi mogli to navajati kot razlog za svojo navzočnost v Srednji Evropi, češ da Nemčija postaja spet nevarna.

Kakor navadno, so tudi tokrat najprej v Londonu pisali o tem, kakšen bi mogel biti okvir barantanja med zahodnimi državami in sovjetji za morebitni sporazum na berlinski konferenci. Tako so angleški komentatorji navajali, da bi bilo prav dati sovjetom kako koncesijo, ako bi pristali na to, da se obe Nemčiji združita tako, kakor to predlagajo zahodne velesile (to je: 1. svobodne volitve v obeh Nemčijah in to pod mednarodno kontrolo; 2. po volitvah se naj sestavi enotna nemška vlada, ki bi sklenila z zavezniki mirovno pogodbo). Zahodni zavezniki bi naj sovjetom ponudili, da bi odnehali od svoje namere oborožiti zahodno Nemčijo, ako bi sovjeti pristali na združenje obeh Nemčij tako, kakor to predlagajo zahodni zavezniki. Zahodni zavezniki bi tudi pristali na to, da se naj konferenca štirih razširi na konferenco petih (Francija, USA, Anglija, sovjeti in Kitajski) ako bi na berlinski konferenci sovjeti pristali na to, da se podpiše pogodba o Avstriji in da okupacija Avstrije neha.

Kdo vodi sovjetsko zunanjo politiko?

Tisti, ki so o tem, da bi mogla konferenca v Berlinu roditi kake sadove, pesimistični, navajajo, da bo edini pozitivni sad konference ta, da se bo dalo ugotoviti, kdo prav za prav vodi sedanjo sovjetsko zunanjo politiko: Molotov ali vojska. To vprašanje se bo dalo razjasniti s tem, ko se bo ugotovilo, ali misli Molotov sploh na kakšne koncesije in ali jih sploh more dati. Danes sta glavni osebnosti v sovjetskem vojnem ministrstvu v Moskvi maršala Žukov in Sokolovski. Oba sta bila sovjetska vrhovna poveljnika v vzhodni Nemčiji in sta sedaj tista, ki imata v rokah vse načrte sovjetske vojske. Oba dobro poznata razmere v tem delu Evrope in sta jih tudi morala vključiti v te načrte sovjetske generalnega štaba.

V zadnjem času so iz Moskve vedno pogosteje prihajale ugotovitve, da je bilo v sovjetskem generalnem štabu sklenjeno, da sovjetska vojska vzhodne Nemčije sedaj še ne sme zapustiti. Ako bi namreč prišlo do sporazuma med vzhodom in zahodom o Nemčiji in o Avstriji, tedaj bi se morala sovjetska vojska umakniti iz Poljske, Madžarske in Romunije. To se vključ vsemu sicer ne bi zgodilo tako hitro, ker bi kom. vlade v teh državah sovjetsko vojsko povabile, da ostane še naprej kot opora za kom. režime. Toda tudi tega si v Moskvi ne more želeti, ker bi to preveč ponazorilo, kolikšna je slabost kom. režimov v teh državah. Sovjetski vojaški voditelji pa so tudi mnenja, da mora sovjetska vojska ostati v vzhodni Nemčiji in si tam zgraditi take baze, kakor jih imajo Amerikanci v drugih delih sveta.

Ako bo to stališče opazno tudi v izjavah Molotova, tedaj je jasno, da kakega pozitivnega zaključka na konferenci v Berlinu ne bo. Vse, kar bodo govorili o zedinjenju Nemčije, bo le maska, ki naj zakrije prave namene sovjetov: v vzhodni Nemčiji in Srednji Evropi si morajo ohraniti baze, ki jim morajo biti takoj na razpolago ob izbruhu tretje svetovne vojne. Vse dotlej, dokler bodo v Moskvi generali računali z neizogibnostjo te vojne, tako dolgo s svojih oporišč v tem delu Evrope sovjetska vojska ne bo odšla. Naloga sovjetskega zunanjega ministra na konferencah o Nemčiji in Avstriji bi tedaj bila, da prepriča, da bi prišlo do kakega sporazuma o tem, kako vzhodno Nemčijo priključiti k zahodni ali pa s pogodbo o Avstriji sprejeti obvezo, da morajo sovjetske divizije s področij ob Donavi.

Ker se zdi, da je to sedaj glavni cilj sovjetske politike, bi bila naloga sov-

PERSONALIDAD DEL CONTRAALMIRANTE TEISAIRE

En la personalidad del contraalmirante Teisaire, quien fué proclamado por el movimiento Peronista candidato a la vicepresidencia de la Nación, se perfilan con absoluta nitidez, dos facetas igualmente interesantes: la del marino y la del político y hombre de gobierno. En su primera condición, cumplió una carrera que puede presentarse como ejemplo de consagración y en la que prestó importantes servicios a la marina de guerra, desempeñando los cargos de mayor responsabilidad que hay en esa institución armada. Y como político, actividad a la que advino ya en plena madurez al ocurrir la revolución de junio de 1943, se reveló como dirigente, orador, legislador y estadista.

El contraalmirante Teisaire se graduó como guardiamarina en 1912 e inició en seguida una actuación intensa que se resume en una nutrida foja de servicios en la que se lo ve en distintos períodos de su vida al frente de unidades de la armada, oficial en la escuadra norteamericana durante la primera guerra mundial, comandante de la fragata “Sarmiento” y del acorazado “Rivadavia”; profesor de la Escuela de Aplicación pa-

ra Oficiales; jefe de la secretaría del ministerio de Marina; subje de del Estado Mayor de la Armada, y director general de Navegación, Hidrología, Faros y Balizas.

Fuó prefecto general marítimo en 1944, y en los años 1944 y 1945 desempeñó, sucesivamente, las carteras de Marina, Interior y Justicia e Instrucción Pública. En el último año indicado, se retiró del servicio activo y dedicó todas sus energías a la labor política.

En las elecciones del 24 de febrero de 1946, el contraalmirante Teisaire fué elegido senador peronista por la Capital Federal, cargos que todavía ejerce, pues resultó reelegido en 1951. Sus colegas lo designaron presidente provisional del Senado y, en tal carácter, debido a la enfermedad, primero, y al fallecimiento, luego, del vicepresidente de la Nación, Dr. Quijano, desempeñó funciones de jefe del Estado en las temporarias ausencias del general Perón. Además es, desde la creación del partido Peronista, presidente de su consejo superior. El contraalmirante Teisaire nació en Mendoza y cuenta en la actualidad 62 años de edad.

OSEBNOST KONTRAADMIRALA TEISAIRE-JA

V osebnosti kontraadmirala Teisaireja, katerega je Peronistično gibanje proglasila za kandidata za podpredsednika republike, se z vso jasnostjo odražata dve enaki zanimivi značilnosti: pomorščak ter politik in državnik. Kot pomorščak je izpolnil svojo nalogo tako, da je lahko za vzgled predanosti službi. V vojni mornarici je zavzemal važna in odgovorna mesta. Kot politik se je pa v polni in zreli moški dobi v času revolucije junija 1943 izkazal kot vodnik, govornik, zakonodajalec in državnik.

Kontraadmiral Teisaire je zaključil svoje vojaške študije kot pomorski kadet leta 1912. Takoj nato je začel svojo službo kot pomorski častnik. Ta služba ga je vodila na razna in odgovorna mesta. Med prvo svetovno vojno je bil tudi častnik v eni od severnoameriških pomorskih edinic. Bil je poveljnik fregate “Sarmiento” in križarke “Rivadavia”. Bil profesor na šoli za častnike, šef tajništva v ministrstvu za mornarico, pomočnik šefa generalnega štaba in

glavni ravnatelj za morsko plovo in hidrologijo.

Leta 1944 je postal generalni pomorski prefekt. V tem in naslednjem letu je zavzemal tudi položaje ministra za mornarico, za notranje zadeve in za pravosodje ter za prosveto. Tega leta se je umaknil iz aktivne pomorske službe ter se je vsega predal političnemu življenju.

Pri volitvah dne 24. februarja 1946 je bil kontraadmiral Teisaire izvoljen na peronistični listi za senatorja za mesto Buenos Aires; leta 1951 je bil znova izvoljen kot senator. V senatu je bil podpredsednik senata ter je po smrti podpredsednika dr. Quijana vršil posle predsednika republike v času odsotnosti predsednika generala Perona. Od ustanovitve Peronistične stranke zavzema tudi položaj predsednika Vrhovnega sveta Peronistične stranke.

Po rojstvu je kontraadmiral Teisaire iz Mendoze in je trenutno star 62 let.

VOJNI UJETNIKI NA SVOBODI

Na Koreji so 20. t. m. prepeljali z “nevtralnega ozemlja”, kjer so bili pod indijskim varstvom, 22.000 kitajskih in severnokorejskih protikomunističnih vojni ujetnikov, znova v ameriška taborišča. Prevoz je bil izvršen brez incidenta in v rekordnem času. Čez dva dni, t. j. opolnoči med 22. in 23. januarjem, pa so Amerikanci proglasili vse te ujetnike za civiliste, kakor to predvideva pogodba o premirju. 16.000 kitajskih protikomunistov so isti dan v Inchonu naložili na ladje in jih prepeljali na Formozo, kjer jim je Čangka-jek priredil velikanski sprejem. 6000 severnokorejskih protikomunistov pa bo poslanih proti jugu države, kjer se bodo lahko vključili v južnokorejske vojaške edince.

Svobodni ujetniki so za seboj požgali taborišča, v katerih so prebili nekateri nad 1000 dni. Na cestah proti jugu so jih pozdravljali veliki slavoloki z napisom: “Dobrodošli!” in “Pozdravljeni na poti v svobodo!” Svobodni ujetniki so nosili ogromne slike Čangka-jška in Rheeja in peli nacionalne pesmi. Na zbirališčih so jim Amerikanci pripravili vse vrste priboljškov in pijač.

Komunistični radio v Pekingju pa je ob izpustu ujetnikov lažljivo povedal: “Ameriški imperialisti so nasilno odveliki naše ujetnike proti jugu in jih

bodo sedaj prisilili v vohunske in kriminalne pustolovščine proti njihovi lastni domovini.”

Zastopniki ZN in komunistov so se med tem ves teden sestajali v Panmunjonu in seveda niso prišli do sporazuma za sklicanje mirovne konference za Korejo.

ZAČETEK KONFERENCE VELIKIH ŠTIRIH

Veliki štirje zunanji ministri, Dulles, Eden, Bidault in Molotov so se do nedelje zbrali v Berlinu, kjer so v ponedeljek popoldne ob dveh prišli s toliko pričakovano politično konferenco. Dulles, Eden i Bidault so imeli pred prihodom Molotova več predhodnih sestankov, na katerih so se domenili za skupen nastop napram Molotovu. Molotov je pripeljal v Berlin tudi rdečo kitajsko delegacijo, ker upa, da jo bo spravil za konferenčno mizo, da bi tako sedelo skupaj zopet pet velikih. Pred pričetkom konference se je Molotov razgovarjal s komunističnim nemškim predsednikom Grotewohлом. Mnenje zapadnega sveta je, da bo za demokracije tudi ta konferenca samo zapravljanje časa in denarja.

Leto 1953 je že minilo. Med naročniki Svobodne Slovenije jih je pa še precej, ki za to leto še nimajo poravnane naročnine. Vse te prav lepo prosimo, da nam jo takoj poravnajo, kakor tudi plačajo še morebitne druge zaostanke.

List se vzdržuje samo z naročnino. Upoštevajte to in jo plačajte takoj.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Eisenhowerjeva gospa je 21. januarja "krstila" prvo ameriško atomsko podmornico, ki je obremenjena tudi prva taka podmornica na svetu. Dali so ji ime "Nautilus". Je to 3000 tonska podmorska pošast, ki je stala 55 milijonov dolarjev. Posadka šteje 80 mož. Opremljena je s televizijo, radiom, knjižnico, kinom, toplo in mrzlo vodo in vsemi drugimi modernimi pritlikalnimi. Kar pa je najvažnejše, je njen atomski motor, s katerim bo lahko brez postanka potovala pod vodo okoli sveta z izredno veliko brzino. Motor je zgradila Westinghouse Electric Corporation. Grade pa že drugo atomsko podmornico, ki jo bodo imenovali "Sea Wolf" (Morski pes). Ta bo imela atomski motor druge vrste in bo čez dve ali tri leta, ko bo spuščena v morje, postavila "Nautilusa" na drugo mesto po svojih še modernjših pridobitvah. — Eisenhower je predložil ameriški kongresu v odobritev državni proračun za leto od 1. junija 1954 do 1. junija 1955, ki izgleda takole: Višina proračuna 65.570 milijonov dolarjev, t. j. 5300 milijonov manj od letošnjega proračuna. Za obrambo je iz celotne vsote določenih 44.860 milijonov dolarjev. Z davki in drugimi dajatvami Eisenhower upa dobiti 63.642 milijonov dolarjev, tako da bo primanjkljaj v proračunu znašal 2928 milijonov dolarjev. — Zaradi majhnega uvoza kave v USA bodo Amerikanci verjetno ustanovili začasno "brezkavni dan" in sicer vsako sredo v tednu. Vlada je pozvala državljanke, naj pijejo več mleka. — Ameriška FBI je ugotovila, da je KP po nalogu Moskve vrnila v sleherni večji tovarno orožja v USA najmanj po enega izvedenca v sabotaži in vohunstvu. FBI pripravlja velike racije po takih obrambnih sredstvih.

VENEZUELA: Na medameriški konferenci zunanjih ministrov, ki se bo začela v marcu v Caracasu, bodo v prvi vrsti razpravljali o vprašanju tujih kolonij na ameriškem kontinentu in o vprašanju uničevanja komunizma na zahodni polobli. Poleg teh dveh najvažnejših vprašanj bodo proučili tudi probleme medameriškega gospodarskega, političnega, socialnega in kulturnega sodelovanja.

ANGLIJA: Po izjavi nekega konservativnega poslanca v Londonu bo Churchill stopil v pokoj po vrnitvi kraljice v Anglijo. Z njim bosta stopila v pokoj tudi lord Woolton, minister za surovine in Monckton, minister za delo.

Španija: Vsa Španija se je dvignila v protest proti napovedanemu obisku angleške kraljice Elizabete II. v Gibraltarju ok. 10. maja, ko se bo vračala v London s svojega potovanja po britanskem imperiju. Velike demonstracije so uprizorili pred britanskimi poslaštvi in konzulati v Madridu in po vseh večjih španskih mestih. Demonstrantje so nosili napise in klicali: "Gibraltar je španski!" V Madridu in Barceloni so razbili okna in vrata na angleških poslaštvi. Policija je tu in tam intervenirala. Britanska vlada je poslala oster protest Francu zaradi nemirov. Špansko časopisje objavlja članke proti Angliji. "YA" med drugim piše: "Kako bi Angleži gledali, če bi španska zastava vihrala nad Doverjem?"

MAROKO: V španskem Maroku v Afriki so se v mestu Tetuanu zbrali poglavarji tamkajšnjih arabskih rodov in objavili, da ne priznavajo sultana Mohameda VI, ki je francoska vlada postavila v svojem Maroku po odstavitvi prejšnjega, za svojega poglavarja. Francija je obtožila Španijo, da stoji za tem sklepom Arabcev španskega Maroka, Španija pa odgevarja, da se v zadevo ni vmešala.

INDOKINA: Francoskim četam se je posrečilo vzpostaviti zvezo med severnim in južnim Laosom v Indokini. S tem so presekali na dvoje komunistične oddelke, ki so pred tedni z močno ofenzivno prodrli proti jugu.

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1954 je pri enkratnem vplačilu za vse leto \$ 70.—

Pri plačevanju v obrokih je za pol leta \$ 38.— in za četrt leta \$ 20.—

Poravnajte naročnino za leto 1954 čimprej. Veliko boste s tem pomagali upravi pri njenem delu.

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

V OBJEMU LEDENEGA PLAZU

Vsi naročniki "Svobodne Slovenije" so vedno z zanimanjem prebirali poročila o udejstvovanju slovenskih smučarjev in gornikov v Bariločah, ki so včlanjeni v tamošnjem Clubu Andino Bariloche. Njihovi uspehi so tudi vse ostale rojake navdajali s ponosom. Saj so se v družbi z ostalimi gorniki povzpeli na nekatere dosedaj še nedostopne planinske vrhove. Tako n. pr. na vrh Sv. Valentina. To turo sta popisala Dinko Bertonec in Tonček Pangerc. Prvi za "Svobodno Slovenijo", drugi pa za Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije za 1954 leto.

NOVI NAČRTI

Po zavzetju vrha sv. Valentina na področju kontinentalnega ledu, si je skupina gornikov, članov kluba CAB, postavila za cilj, da se bo letos podala v pogorje Payne, na področju čilenskega ozemlja severno od Zaliva poslednje nade (Seño de la última esperanza) v bližini Mageljanovega preliva.

Pogorje Payne je sestavljeno iz različnih vrhov in stolpov, katerih višina je dokaj netočno zarisana na geografskih kartah. Najvišji je zahodni vrh Cerro Payne Oeste, ki ima kakih 3000 m. Posebno zanimiv je Cerro Payne del Medio zaradi drznih oblik svojih spic. Vzhodni vrh — Payne Esté, najnižji v tej skupini, je edini, ki je bil dozdaj premagan. Vzpon sta izvršila nemška plezalca Zuck in Teufel leta 1937. V nasprotju s San Valentinom je veriga Payne lažje dostopna. Severno od čilenskega pristanišča Puerto Natales so še številne estancije vse do podnožja pogorja. Tudi vremenske prilike so ponavadi znosnejše, kajti Payne stoji že izven področja kontinentalnega ledu. Zelo resno oviro pa predstavljajo strme skalnate in ledene stene.

Tako nam je to pogorje opisal naš bariloški dopisnik g. dr. Arko pred odpravo letošnje ekspedicije v te kraje in je tedaj tudi zapisal, da je preizkušeni andinist Otto Meiling bil že tedaj skeptičen glede uspehov letošnje odprave.

ODPRAVA NA POGORJE PAYNE

Letošnja odprava na pogorje Payne je bila sestavljena takole: Načeloval ji je Herbert Schmolli, Avstrijec, star 40 let, ki je s p. Agostinijem in vodnikom Hemmijem dosegel vrh San Lorenzo v Argentinski Patagoniji. Udeležil se je tudi tretje Hessove odprave na San Valentin. Ostali člani odprave so pa bili: Otto Meiling, Emilio Hernandez, Birger Lantschner, Tonček Pangerc (vsi ti so bili člani lanske ekspedicije na vrh sv. Valentina), zatem dr. Rodolfo Venzano, zdravnik in zaslužni raziskovalec Korndijere na področju okrog Bolsona. Najmlajši udeležene odprave je bil Heinz Kaltschmid.

Odprava je zapustila Bariloče dne 15. decembra 1953. in se podala na pot proti jugu.

PRVA POROČILA

O odpravi na pogorje Payne dolgo ni bilo nobenih poročil, kar je razumljivo zaradi težko prehodnih in samotnih predelov, preko katerih je hodila. Prvi se je oglasil Birger Lantschner — ter je poslal v Bariloče dne 31. decembra 1953 daljše pismo. Iz njega povzemamo, da so člani odprave prispeli v čilsko pristanišče Puerto Natales 23. decembra 1953 zjutraj. Vožnja je bila dolga, toda zanimiva. Puerto Natales je sicer večji kraj, drugače pa nič zanimiv. Pravi, da je bil dan razmeroma jase in da so lahko v daljavi že opazovali pogorje Payne. Na vse je gora napravila silen vtis. Kot trdnjave se dvigajo proti nebu silne granitne stene. V pismu nato opisuje, da konjev niso mogli dobiti, ker se je začel čas striženja ovac, da so si ogledovali severno obalo jezera Nordenskjöld. Prenočili so v šotoru, naslednjega dne so pa prenesli ves tovor na mesto, kjer naj bi stalo taborišče števil. 1. Zvečer tega dne so si udeleženci odprave pripravili božično slavo. Ker so pa bili vsi utrujeni, so kmalu odšli spat. Na božič so počivali, dne 26. decembra je bila tura do taborišča števil. 1. Meiling, Schmolli, Emilio in Lantschner so ostali tam zaradi postavitve šotorov, Tonček Pangerc in Venzano sta se vrnila. Nato opisuje še ostalo delo in pravi, da je vreme zelo slabo. Vrhovi gora da so skoro vedno zaviti v oblake, glavni vrh se dotadaj sploh še ni dal videti. Omeniti je treba, da stalno nagaja veter. Divja z nezno silo. Človek ne more nikdar reči od katere strani prihaja. Enkrat pride sunek od spredaj, nato se pa obrne kar za 180 stopinj. Po jezeru podi vihar visoke valove. Večkrat se napravijo vrtinci, ki poženejo vodo kot kake obla-

ke dima tudi do 100 metrov v višino.

Taborišče števil. 1. je bilo postavljeno ob potoku prav ob vznožju vzhodne stene glavnega vrha. Stena se dviga skoro 1000 m navpično in se v višini izgublja v megli. Vsak trenutek se sliši grmenje ledenih lavin z vrhov. Led se razbija v prah, ki ga nato veter raznaša na vse strani. V bližini je tudi precejšen vodopad. Vihar vso vodo razprši in na dno ne pade niti kapljica. Na drugi strani taborišča so "cuernos". Vsako jutro so pobeljeni s snegom, podnevi ga pa zbršije veter. Pravi, da je zanimivo opazovati kako veter podi snežne oblake navzgor in navzdol. Pri takem vremenu je nesmiselno poskušati s kakimi podvigi.

DRUGO POROČILO

o bariloški odpravi na pogorje Payne je z dne 2. januarja 1954. V Bariloče ga je poslal Heinz Kaltschmid. Med drugim pravi, da je Cerro Payne krasota in da je tam dela za več let. Različni vrhovi so težko dostopni, vreme pa skoro nikdar ugodno. V pismu ne pove nič novega. Pravi, da kaj posebnega še niso mogli napraviti, ker je vedno slabo vreme in tudi fotografskih posnetkov ni bilo mogoče dobiti napraviti, ker se "gospod Payne ne odkrije in spi celo s klobukom". Pravi, da ključa tega hriba še niso mogli najti, ker sploh ničesar ni mogoče videti. Pravi tudi, da če bo šlo tako naprej, bo ta ekspedicija doživela polom.

Tudi on opisuje grmenje snežnih lavin. Pravi, da je ta kraj zanimiv. Zvedeli so, da ob obrežju omenjenega jezera komaj pozimi sneži, da se pa sneg ne obdrži. Na drugi strani pa sneg prihaja v to nižino celo poleti. Pri taborišču je temperatura 20 stopinj Celzija. Pripravna za sončne kopeli, zgoraj nad njimi pa pada kot prah droben sneg.

TRETJE POROČILO

je z dne 8. januarja 1954. Poslal ga je v Bariloče Otto Meiling. V njem pravi tole: "Včeraj smo morali svoje taborišče ob Payne Principial opustiti zaradi

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Zaradi vedno se spreminjajočih izjav jugoslovanskih uradnih predstavnikov o bodočnosti STO-ja in zaradi povečane aktivnosti kominformistov, ki hočejo odtegniti slovensko prebivalstvo izpod Titovega vpliva, — premnogi Slovenci so bili zaradi zadržanja Titovine razočarani — je "Katoliški glas" objavil daljši članek z naslovom "Nova rdeča krinka", kjer pojasnjuje stališče narodno-zavednega ljudstva. Med drugim pravi naslednje: "Ako pa se skupna želja in volja večine tržaških Slovencev nikakor ne bo mogla uresničiti in nam bo tako ostala samo izbira med Italijo in Jugoslavijo, tedaj je naša pot in izbira že pisana — po rojstvu. In ta pot je: matična država Jugoslavija. Čeprav kot krščanski Slovenci ne odobravamo Titovega komunističnega režima, bomo pred Italijo izbrali Jugoslavijo, dobro vedo, da je samo ta naša naravna domovina, dobro vedo, da bo sedanji totalitarni režim enkrat izgubil in tako bomo doma v domači hiši in rodovi za nami bodo po naši žrtvi ob vsej jadranski obali mirno živeli."

Na zborovanju članov in zaupnikov SDZ je njen predsednik dr. Agnetto podal daljše poročilo o trenutnem stanju borbe za nadaljnji obstoj STO-ja. Med drugim je dejal: "Danes je stanje STO naslednje: Velika Britanija in Amerika hočeta delitev STO med Italijo in Jugoslavijo, misleč, da s tem odstranita spore med dvema državama in ugledita pot Italiji za vstop v balkanski pakt za potenciranje obrambe Balkana in vzhodnega odseka Sredozemskega morja."

Italijansko stališče: Italija zahteva: 1. vse Sto za Italijo; 2. ali potegnitev take narodnostne meje, da bi prišlo pod Italijo vse ozemlje od Štivanja do Novigrada ob Mirni z vsemi obrežnimi mesti in z njihovo okolico; ali končno 3. izročitev uprave na področju in plebiscit na vsem STO z izbiro: Italija ali Jugoslavija.

Jugoslovansko stališče: Jugoslavija zahteva: 1. Delitev STO, tako, da dobi Jugoslavija vse STO, razen Trsta, ki naj se internacionalizira; 2. vse STO Jugoslaviji, o Trstu pa naj odloči plebiscit med Italijo in internacionalizacijo; 3. vse STO Jugoslaviji, Trst pa Italiji.

Iz tega sledi, da je STO v nevarnosti, ker si ga hočeta deliti oba sosedata. Slovenci in Hrvati pa se moramo končno zavedati, da pomeni delitev STO izroč-

godnega požara. Slabo vreme. Strahovit vihar in nepopisne težave. Zaradi vsega tega še nismo mogli ničesar doseči. Skupno z Emilijem Hernandezom sem se povzpela na višino 2000 metrov. Morala sva se pa zaradi slabih ledenih razmer vrniti. Pokrajina je lepa, čudovita, toda stalni ledeni veter je zelo neprijeten. Nobena noč ni brez nevarnosti, da šotor ne bo izgubil v krpah. Zdravi smo vsi..."

BRZOJAVNO SPOROČILO O NESREČI

Naslednje poročilo, ki je prišlo v Bariloče je bila brzojavka z dne 19. januarja 1954: Glasi se takole: "Heriberto Schmolli in Tonček Pangerc sepultados avalancha hielo día 17 lugar inaccesible esperamos ordenes Natales Expedición Paine".

V prevodu se glasi takole: "Heriberto Schmolli in Tonček Pangerc pokopana pod ledeno lavino dne 17 januarja pričakujemo navodil Natales Ekspedicija Payne."

Druga brzojavka je bila oddana v Río Turbio z enako vsebino.

Obe brzojavki sta prispeli v Bariloče dne 21. t. m. zvečer. Njuna vsebina je globoko zadela vse bariloške planince. G. dr. Vojko Arko je takoj o nesreči, ki se je zgodila Tončku Pangercu in Heriberto Schmolli obvestil predsednika Slov. planinskega društva v Buenos Airesu g. Roberta Petrička ter mu je poslal brzojavko naslednje vsebine: "Brzojavka iz Natales pravi, da je ledena lavina dne 17. januarja pokopala Schmolli in Tončka na nedostopnem kraju."

Približno enako sporočilo je poslal tudi "Svobodni Sloveniji."

Buenosaireski tisk je prva poročila o nesreči objavil v petek 22. januarja v svojih večernih izdajah. Bilo je to kratko poročilo angleške agencije Reuter iz Santiaga de Chile. Ime Tončka Pangerca je bilo podano nerazložno, vendar smo takoj vedeli, da je to samo naš Tonček Pangerc.

Pričakujemo nadaljnih poročil o tej planinski nesreči. O njej bomo objavili vse, kar bomo dobili.

te v njegove glave in srca, to je mesta Trsta, Italiji. Če je kdo poprej še verjel, da delitev STO ne pomeni povratka Italije v Trst, je bila ta vera pogazena z govorom maršala Tita od 15. novembra v Beogradu, kjer je ta brez ovinkov javno izjavil, da je treba STO vendar razdeliti, tudi brez jamstev s strani Italije, zato, da se vzpostavi sporazum med obema sosedoma in da je treba zato prepustiti Trst Italiji, ker je večina v Trstu italijanska.

Zalostno je, da se v srcu Evrope v polovici XX. stoletja baranta za 370 tisoč prebivalcev Sto, z njihovo osebnostjo in dušami kot z blagom, ki gre iz rok v roke, od gospodarja do gospodarja.

Svoja izvajanja je pa zaključil z naslednjo ugotovitvijo: "Posebno zahvalno smo dolžni za moralno podporo, ki nam jo nudijo v borbi za STO odbori iz vseh slovanskih držav, ki so sedaj v Ameriki, Kanadi, Veliki Britaniji, Franciji in Južni Ameriki. Ne samo odbori beguncev Slovencev, Hrvatov in Srbov, ampak tudi starih ameriških naseljencev delajo za STO. Tudi vladni odbori v inozemstvu Bolgarije, čehoslovaške in Poljske so dvignili svoj glas za STO. Tako, da se z vso pravico lahko ugotovi — če upoštevamo tudi stališče Sovjetske zveze ter Poljske in čehoslovaške republike — so vsi Slovani sveta za obranitev STO, razen Jugoslavije in njene vlade."

Italijanska vlada je proglasila ozemlje ob jugoslovansko-italijanski meji od morja pri Tržiču do Trbiža ob avstrijski meji za vojaško območje.

V Štjaku je umrl Franc Renner, oče gg. Mirka in prof. Milka Rennerja. Star je bil 64 let.

Urednik "Katoliškega glasa" g. Stane Stančič je nedavno praznoval 60 letnico svojega rojstva.

Na občnem zboru Goriške Mohorjeve družbe so bili izvoljeni: predsednik dr. Franc Močnik, odborniki: Msgr. Novak, Stane Stančič, Drago Butkovič, Anton Rutar.

V zastopstvu občinskih odbornikov, ki so šli v Beograd do Tita protestirat zaradi jugoslovanskih izjav glede STO-ja, so bili naslednji: župan in podžupan iz Repentabra, dr. Šterk, Drago Legiša in Srečko Colja iz občine Devin-Nabrežina, Vatrovec Marjan iz Milj, Milo Jarc iz Doline, župan Vladimir Obad in odbornik Jože Milič iz Zgonika ter dr. Dekleva iz Trsta.

ARGENTINA

Kandidat za podpredsednika republike kontraadmiral Teisaire je podal ostavko kot senator za mesto Buenos Aires. Kot začasni predsednik senata je bil na mesto kontraadmirala Teisaire-ja izvoljen senator za Juyuj ing. Alberto J. Iturbe.

V pristanišču Mar del Plata se je zasedrala velika ameriška letalonosilka "Franklin D. Roosevelt". Priplula je na prijateljski obisk v Argentino. Na ladji je prostora za 137 letal, njena posadka pa šteje 3.300 mož. Poveljniku ladje, častniškemu zboru in posadki so argentinske pomorske oblasti pripravile priskrben sprejem in več prireditvev.

Prometni minister ing. Juan M. Maggi, ki se je z ostalimi odličnimi gosti vozil z vlakom "El Aconagua" na prvi vožnji iz Buenos Airesa v Mendoza, je v Mendozji na tiskovni konferenci govoril o modernizaciji argentinske železniške službe. Povedal je, da bo Argentina dobila iz Holandije še več novih najmodernejših vlakov, ki bodo zgrajeni po argentinskih načrtih. S temi novimi vlaki bo prometno ministrstvo še bolj moderniziralo osebni železniški promet.

Po statističnih podatkih za enajst mesecev lanskega leta je argentinska vlada sklenila 23 trgovinskih sporazumov z različnimi državami. V tem času je pa IAPI prodal v inozemstvo raznih poljedeljskih in živilnorskih proizvodov za 8 milijonov ton.

V Buenos Airesu se je te dni mudil na prijateljskem obisku podtajnik za narodno obrambo Združenih Ameriških Držav Frank C. Nash ter je bil med drugim sprejet pri ministru za narodno obrambo generalu Jose Humbertu Sosa Molina.

Najbolj vroč dan v letošnjem letu je bil v Buenos Airesu prejšnji četrtek. Vročina je bila ob 14. uri in 10 minut popoldne 34,8, vlage je pa bilo 80%.

Italijanska vlada je podelila predsedniku generalu Peronu najvišje italijansko odlikovanje. Izročil mu ga je tuk. it. veleposlanik dr. Arpesani.

V Mar del Plata bo v kratkem začela obratovati velika termoelektrična centrala ter bo imela zmogljivost 40 milijonov kilovatnih ur.

Za regalacijo reke Rio Colorado, ki je nedavno povzročila veliko škodo v provinci Buenos Aires, je vlada te province odobrila kredit 300.000 pesov.

Leite Ribero, brazilski veleposlanik v Argentini, je ob prihodu v Rio de Janeiro častnikarjem dejal, da je trdno prepričan, da bosta Argentina in Brazilija kmalu sklenila novi trgovinski sporazum.

Buenosairesko časopisje poroča, da se bo naknadnih volitev poslancev in senatorjev ter volitve podpredsednika republike udeležila tudi socialistična stranka.

Na plaži v Mar del Plati so dne 21. t. m. imeli okoli pol dvanajste ure dopoldne čuden morski pojav. Morska gladina se je namah dvignila v enem delu pristanišča več metrov visoko ter je nato kmalu tudi upadla. Med kopalci, ki so izgubili tla pod nogami je nastala silovita panika. Rešilno osebje je moralo v številnih primerih intervenirati.

Med kopalci v Mar del Plati je zavladal velik preplah. V bližini kopališča so se pojavili morskoi volkovi. Zver je nekega ribiča močno ranila, končno je pa ta svoj podvig plačala z življenjem, ker so jo ujeli in ubili.

Argentino bo v kratkem obiskal predsednik svetovne banke Eugene Black.

V provincah Mendoza, San Juan in San Luis so odkrili ležišča uranija.

Argentina bo do 15. aprila t. l. izvozila v Francijo hrusk v vrednosti 150 milijonov franov.

Letošnji argentinski pridelek žitaric cenijo na 15.700.000 ton. Od tega bo odpadlo na koruzo 7 mil., na pšenico 6.500.000 ton, ječmen 600.000 ton, oves 600.000 ton, rž 600.000 ton in lan 400.000 ton.

Na področje kontinentalnega ledu je odšla nova znanstvena ekspedicija. Med drugim ima ekspedicija v načrtu tudi postavitev turističnega zavetišča.

V Buenos Aires je prispela holandska trgovinska delegacija. Njena naloga je skleniti nov trgovinski sporazum z Argentino.

Novice iz Slovenije

Duhovniki, ki so še vedno v komunističnih ječah, so sedaj zaprti v Palmetovem gradu na Igu. Med temi je tudi dr. Jože Pogačnik. Imajo dovoljenje, da lahko ob velikih praznikih mašujejo v grajski kapeli, svoje vsakdanje molitve pa morajo opraviti do pete ure zjutraj. Enkrat na mesec zaprti duhovniki lahko sprejemajo tudi obiske.

Znana romarska cerkev na Kureščku je bila kot znano med vojno močno poškodovana. Leta 1943 je padla nanjo granata ter je razbila streho in obok. Od tedaj naprej cerkve nihče ni popravil in zaradi tega vedno bolj razpada. Pred nedavnim so se na Kurešček pripeljali z avtomobilom sed. komunistični oblastniki ter so pobrali zvonove in jih odpeljali.

Po zadnji novembrski volilni komediji je ljb. "Slov. Poročevalec" objavil uvodnik "Po volitvah", v katerih izraža svoje veselje, nad "volilno zmago". Dovesedno pravi: "Dejstvo, da je v 7 okrajih (M. Sobota, Trbovlje, Maribor-mesto, Sežana, Postojna, Gorica in Ljubljana II) glasovalo nad 95% volilnih upravičencev, v 15 okrajih med 90 in 95% in da sta samo dva okraja imela volilno udeležbo izpod 90% (Ljubljana-okolica II in Krško), dokazuje, da je naše delovno ljudstvo stopalo na volišče z visoko politično zavestjo in s svojimi glasovi odobrilo našo dosedanja politiko." Pisec članka nadalje ugotavlja, da je bilo vpisanih za zvezno skupščino 976.701 volilcev, za republiško pa 975.521. Za zvezno skupščino je volilo poslanke 885.208 volilcev. Nevaljavnih glasov je bilo 52.592. Za republiške kandidate je pa oddalo glasove 788.763. Pri teh je bilo nevaljavnih glasov 50.280.

V Ljubljani so v tamošnjem bogoslovju ustanovili "Cirilsko društvo slovenskih bogoslovcev". To društvo najtesneje sodeluje s Cirilometodijskim društvom slov. duhovnikov.

Izvršni svet Slovenije je sklenil ustanoviti Institut za telesno vzgojo. Zavod bo imel stopnjo višje strokovne šole.

V Sloveniji in v vseh ostalih jugoslovanskih republikah je stopila v veljavo nova "uredba o stanovanjskih najemninah in o stanovanjskih hišah." Pod to uredbo spadajo vse hiše s 3 in več stanovanji. Vse te hiše pridejo pod upravo posebnega stanovanjskega sveta, ki določa najemnino, sklepa najemne pogodbe itd. Najemnina se določa nanovo in bo za približno 50% višja kot je bila doslej. Lastnik hiše bo dobil do 10% nabrane najemnine. V uredbi je tudi določilo, ki pravi, da ima lastnik hiše pravico do brezplačnega stanovanja v lastni hiši, naslednje določilo pa zahteva, da mora tisti lastnik, ki stanuje brezplačno v svoji hiši, prispevati v sklad za vzdrževanje zgradb "najemni odgovarjajoči znesek. S to uredbo so torej hiše z več stanovanji skoraj popolnoma podzavljene, ker lastnik ta-

ke hiše svoje lastne zgradbe ne more prodati, pa tudi ne posameznih stanovanj v njej.

Zvezna vlada pripravlja med drugim tudi uredbo o kolektiviziranju obrtnikov: Obrti, ki imajo po 5 ali več nameštencev, bodo postale zadruge, katere predsednik bo dosedanja lastnik obrtne delavnice. Manjše obrate pa mislijo združiti. Zaradi te uredbe, ki jo pripravlja zvezna vlada, je med obrtniki zavladalo veliko nerazpoloženje.

V mali dvorani koperskega gledališča je nedavno razstavljal svoja dela slov. slikar France Godec.

Mariborska mestna občina je nedavno odobrila 72 milijonov dinarjev za obnovo mariborske planarne.

Istrsko zgodovinsko društvo v Kopru je izdalo prvi letnik svojega zgodovinskega zbornika, ki obsega 300 strani.

Julij Betetto, znani slovenski operni ter koncertni pevec in pevski pedagog je 6. decembra lanskega leta slavil 50 letnico svojega umetniškega udejstvovanja.

V Vuhredu je začel dne 2. decembra lanskega leta obratovati prvi agregat nove dravske hidrocentrale. Novi agregat v sklopu elektronergetskega sistema Slovenije predstavlja letno povečanje proizvodnje električne energije za 130 milijonov kilovatih ur. Glavni potrošnik te električne energije bo tovarna glinice in aluminija v Kidričevem (Strnišče pri Ptuj).

Za deseto obletnico "dneva republike" so bili amnestirani tudi naslednji kat.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

SLOVENSKI ČASNIKARJI G. KREMŽARJU

V soboto, 23. t. m. je Slovensko časnikarsko Društvo v Buenos Airesu priredilo svojemu članu g. Francetu Kremžarju na čast družabni sestanek v proslavo 50. letnice njegovega vsestranskega plodovitega časnikarskega udejstvovanja v domovini in zamejstvu. Na sestanku je društvo povabilo tudi v Buenos Airesu živeče člane Narodnega Odbora za Slovenijo in predsednika Društva Slovencev v Buenos Airesu. Slavljencu g. Kremžarju je spregovoril pozdravne besede in zahvalo za vse njegovo delo predsednik SČD g. Ruda Jurčev.

Nato so pa g. Kremžarja pozdravili g. Rudolf Žitnik, član NO, v imenu mlajše časnikarske generacije g. Alfons Pipan, Društvo Slovencev pa je zaradi zadržanosti predsednika spregovoril podpredsednik Društva Slovencev. G. Kremžar je v veselem razpoloženju nato nanizal vrsto klenih misli ob tem svojem pomembnem jubileju in pozval vse slovenske protikomunistične časnikarje, da dajo temu poklicu poslan-

stava novih poletov in na tako važnem poprišču doprinesejo svoj, del k osvoboditvi trpeče domovine. Družabni sestanek v proslavo 50. obletnice časnikarskega delovanja g. Kremžarja, na katerem so jubilarntu čestitali tudi za njegovo 70. letnico rojstva, je potekel v navdse lepem in prijateljskem vzdušju.

duhovniki v Sloveniji: Štraj Jakob, Čontala Matija, Rupnik Anton, Podlipnik Josip, Jože Kres, Preac Jože, Gyorkoš Stefan, Fortuna Franc, Jeršin Staniko in Jurčak Martin. Glavnemu odboru CMD so dne 29. novembra 1953. poslali naslednje pismo: Obveščeni smo bili, da je cenjeni naslov posredoval pri Izvršnem svetu LR Slovenije za našo pomilostitev od nadaljnega prestajanja kazni. Za to vašo prijateljsko gesto se vam najlepše zahvaljujemo. Hkrati pa vam želimo obilo uspeha pri Vaših prizadevanjih za dobiti Cerkev in domovine."

Umrli so. V Ljubljani: Ivan Kravs, Rozalija Čafutar, Rudolf Cironlim, gradbeni tehnik v p., Ivanka Golja, Ivan Čaleta, gostilničar, Jakob Kohn, knjigovez, Fani Golobič, uslužbenka Mestnega vodovoda, Marjeta Krašovec, roj. Bernard, Franciška Naglič, roj. Hlebš, upokojenka Tobačne tovarne, Neža Mayer, Franc Kuštrin, Franc Geršak, poštni uslužbenec v p., Olga Dougan, vdova po apelacijskem svetniku, Štefanija Gantar, roj. Šemrajc, Nanika Ribič, Marija Usenik, šivilja in Alojzij Triplat, uslužbenec tovarne verig v Lescah, Uršula Peruzzi, roj. Vidmar v Lipah pri Tomišlju, Avgust Bučar v Litlji, Andrej Knap, biv. gostilničar in posestnik v Cerknici, Jerica Belec, roj. Demšar v Dravljah, Jože Lovšin-Burčev iz Gorenje vasi pri Hrovači, Miro Brišček, uslužbenec sekcije za vzdrževanje proge Pivka, dr. Ivan Ambrožič, zdravnik v Kranju, Ivanka Kordič, roj. Zakrajšek v Teharjih, Ivan Cigoj, upokojenec v Celju, Vili Koenig, trgovski potnik v Vinici pri Črnomlju, Slavko Jugovič, namestnik šefa sekcije za vzdrževanje proge na Pivki.

OSEBNE NOVICE

Poroka. V župni cerkvi sv. Julije sta se poročila g. Andrej Bole in gđc. Minka Eržen. Čestitamo!

Družina sreča. V družini g. Franca Hrovata in njegove ge Marije, roj. Zelenc v Ramos Mejia se je rodil sin Marjan-Marko. Čestitamo!

† Aleksander Šengalaja. V Buenos Airesu je dne 19. januarja 1954 umrl g. Aleksander Šengalaja. Tu zapuščava vdova Milko, roj. Pogačnik, hčerko znanega ljubljanskega trgovca ter sedemletnega sina Miha. Pokojni Šengalaja je bil po radi Rus, vendar se je tako življal v slovenske razmere, da je Slovenijo vzljubil z vso svojo ljubeznijo. V Ljubljani je bil znana osebnost v trgovskem in meščansko družabnem svetu. Naj počiva v miru, njegovi vdovi in sinu pa izkrekamo iskreno sožalje.

dijaški poklic (bogme, kako se to lepo sliši) in odkar straši tisti člen 14 dijaških pravil, je bila študentom najljubša kadilnica: stranišče. Če si takole ob koncu odmora pokukal vanjo, si se zaril v gosto meglo. Da bi pa bili kolikaj varni pred pogostim in nezaželjenim stikanjem nepoklicanega profesorjevega očesa, so organizirali živ telefon; na vsakem oglu hodnika je stal opazovalec, ki je brž ob pojavu ali sumljivem gibanju njegovem siknil naprej do prihodnjega svarilni znak, ta je sprejeti brzojav oddal spet predniku in še preden se je strogi obraz pojavil na licu mesta, so bili čiki skrbno pospravljeni in vsi navzoči vneto pri običajnem, opravičku v takem prostoru.

Ta telefon pa se ni obnesel najboljši: nekadilci se niso hoteli vdinjati v službo stražarja kadilcem, kadilci bi pa spet bili radi vsi le pri čikih. Kdo bo torej stražil? Kako urediti bolje?

Starejši strokovnjaki so se spravili na zunanja straniščna vrata. Sneli so jih, tečajje skrbno otrli s suho krpo, da ni na njih ostala več sled olja, a katerim jih je mazal šolski sluga, jih potresli s peskom in zdrobljenim steklom ter jih spet nasadili. Že drugi dan so ob vsakem odprtju in zaprtju visoko zaživžgala, kmalu nato pa še zatlego zaškrpala.

Čez nekaj dni se je njihov patent podrl. S tečajev se je spet cedilo olje.

Kar na lepem so se kadilci spomnili, da ima glavni šolski sluga, ki je bil po srcu dobričina, pa velik prijatelj dobre kapljice, god. Začeli so z nabirko. Kdo

Florida

Na sveti dan smo imeli pri nas v Floridi ob enajsti uri slovensko službo božjo, pri kateri je pel slovenske božične pesmi novi pevski zbor iz San Fernanda, ki si je nadel ime "Soča". Kljub dežju je bila udeležba prav lepa.

Na dan Sv. Lucije sta stopila pred oltar g. Peter Cerar, ki je v Argentini že veliko let, in gđc. Marija Dimnik, ki je prišla sem pravkar iz Slovenije, iz župnije Devica Marija v Polju. Za priči sta bila g. Janez Cerar in g. Janez Urmaž. Čestitamo.

Krščena sta bila: 1) Hermina, hči Janeza Pokorn in Branislave Gnezda. Botrovala sta Viktor in Marija Potočnik in 2.) Zorka, hči Janeza Grisa in Zorislave Gale. Botra sta bila g. Franc Bavdek in ga Angela Bavdek. Čestitamo.

Pravna posveovalnica "Svobodne Slovenije"

Dne 25. t. m. je vlada objavila PRAVILNIK k najeminskemu zakonu, ki urejuje najemodajo zasebnih nepremičnin in kompetenco Stanovanjskih Zbornic. Ta pravilnik je izdan v skladu z določili, ki jih je uvedel zakon o podaljšanju stanovanjske zaščite z dne 30. septembra preteklega leta. Ker je pravilnik važen za marsikoga izmed nas, navajamo njegove najvažnejše določbe.

Vsak lastnik kake privatne nepremičnine (hiše ali siceršnjega drugega poslopja), ki stoji prazna — neokupirana, je dolžan prijaviti jo s pismeno vlogo na Stanovanjsko zbornico in sicer tekom 15 dni, števi od 25. januarja t. l. oziroma od dneva, ko postane izpraznjena. V prijavi mora navesti število praznih prostorov in najemniško vrednost, določeno v skladu z zakonitimi predpisi. V istem času mora na vidnem mestu svoje izpraznjene zgradbe obesiti rdečo tablo, na kateri mora biti objavljeno število praznih prostorov in najemniška cena.

Stanovanjska zbornica (CAMARA DE ALQUILERES) bo vodila poseben register praznih hiš in lokalov po skupinah v posameznih okrajih mesta. V registru bo točno navedeno število sob oziroma lokalov, točen naslov, najemniška vrednost; dalje ali se oddaja stanovanje ali lokal v najem s pohištvom ali brez njega, s hrano ali brez nje. Ta register bo na vpogled v določenem času vsem interesentom.

V istem času bo Stanovanjska zbornica uvedla register prosilcev, ki želijo vzeti stanovanje ali lokal v najem. Tudi ta register bo na vpogled vsakemu interesentu ob določenem uradnem času.

Pravilnik določa, da je smatrati kot temeljno (bazično) najemnino ono, ki se ugotavlja po sledečih normah: Pogodbena najemnina za one nepremičnine, ki so bile dogovorjene v smislu določil stanovanjske — začitnega zakona; Najemnina, ki jo je določila Stano-

Mnenje o dr. Ahčinovi Sociologiji

Ko je g. dr. Miha Krek prejel dr. Ahčinovo Sociologijo, je v pismu sporočil naslednje:

"Res ne vem, komu bi bil bolj hvaležen, da se je to delo pojavilo sedaj v emigraciji, ali poštvovalnemu piscu ali Družabni pravdi, ki si je nadela to silno nalogo, da je knjigo založila. V naših razmerah je oboje občudovanja vredno. Upam, da bo mogoče izvesti ves načrt in izdati celotno delo, kar bi bil silen spomenik poštvovalnosti in delavnosti v begunstvu."

vanjska zbornica. — Za nepremičnine, ki so bile dovršene po 1. januarju letošnjega leta, velja kot bazična najemnina ona, ki sta jo dogovorili stranki v pogodbi.

Stanovanjska zbornica ima pravico, da na prošnjo najemodajalca zviša najemnino po sledečih vidikih: na 15% pri nepremičninah, ki se smatrajo za stanovanja (vivienda); za 20% pri onih nepremičninah, ki jih ni smatrati za stanovanje in za 30% pri nepremičninah, ki jih najemnik uporablja za trgovski ali industrijski lokal.

Vsako najemniško pogodbo morajo prizadete stranke napraviti v pisemni obliki in jo predložiti v 30 dneh po sklenitvi oziroma podpisu pristojni Stanovanjski zbornici v odobritev. Višino najemnine, ki bi ne bila v skladu z zakonitimi predpisi, morajo stranke opričevati s potrebnimi dokazili.

Nepremičnine, ki so bile zgrajene ali popravljene v času med 1. januarjem 1950 in med 31. decembrom leta 1953 dobe kot najemniško ceno ono vrednost, ki jo določa Stanovanjska zbornica, pri čemer sme biti priznana lastniku nepremičnine največ 7% letna rentna na vrednost, ki jo oceni Davčna generalna direkcija.

Stanovanja se smejo zamenjati samo s privoljenjem pristojne Stanovanjske zbornice. Tozadavni prošnji je treba priložiti prepis pogodbe s točnimi podatki interesentov in v poštevh prihajajočih stanovanj. Tudi stanovanja, ki prihajajo v poštevh kot taka, da bi jih najemniki nameravali zamenjati, morajo biti vpisana v posebnem registru pri pristojni Stanovanjski zbornici.

Deložiranje lokalov, ki jih najemnik ne uporablja, sme zbornica izvršiti ali na prijavo ali pa uradoma. Postopek se mora začeti v 5 dneh potem, ko je bil najemnik ozir, podnajemnik o deložiranju obveščen.

Vzrok za deložiranje je v vsakem primeru definitivno zapečatenje lokala zaradi navijanja cen ali spekulacije. Ako državne ali druge javne oblasti želijo vzeti kako nepremičnino v najem, morajo interesenti obvestiti o tem pristojno stanovanjsko zbornico. Ako se vodi postopek pred sodnikom, mora biti od zbornice tudi dotični sodnik o tem obveščen.

V postopkih, ki jih uvede lastnik enega samega stanovanja (unica vivien- (Nadaljevanje na 4. strani)

ANDREJ

ČLEN 14

Znočilo se je že. Nizko se je poveznilo nebo na zemljo. Previsoko in premedlo so gorele zvezde, da bi bile mogle prodreti skozi bleščobo brezštevilnih luči, v katerih se je kopalo mesto.

Na oglu Rivadavije, nekaj kvadrov nad Primero Junto, sem izstopil iz omnibusa. Prečkal sem s težavo to prometno avenido, ki kakor glavna žila vodi skozi raztegnjeno milijonsko mesto in zavil proti Martinu. Po bučnem ropotu, brnenju in žvižganju sem se oddahnil v prijetnem zatišju. Človeku se zdi, da je prišel iz mesta na počitnice na deželo. Mir, ki živi v tej stranski ulici, ji daje skoraj skrivnostni prizvok. Drevesa na pločnikih ob obeh straneh stapljajo somrak v temino.

Na Martinu so me pozdravila škripajoča vrata: tako nekako so škripala pred leti na naši gimnaziji vrata z napisom: "Stranišče za dijake šestega, sedmega in osmega razreda".

To škripanje me je povedlo v spomine nekaj let nazaj.

Takole je bilo:

Člen 14 dijaških pravil je klical, čeprav ga ni hotel nihče slišati: "Dijakom je prepovedano kajenje". [Večkrat smo med sabo na tihem protestirali, zakaj uradno uvajajo protekcijo; tudi vsak profesor je malo da ne prisegel, da ne pozna in da ne bo nikoli dovolil protekcije. Namreč o dijakinjah ta člen ni govoril. To-

rej bi one brez strahu smele posmoditi svoje nežne prstke).

Za takole skromno prekršitev te prepovedi so ti kaj kmalu natovorili ukor; le kadar je storilec bil začetnik v tem poslu (ali pa da so ga kot takega vsaj smatrali, recimo da ga še nikoli niso zalotili 'in flagranti') in so ga obdajale vse olajševalne okolnosti (na primer, da je zelo vesten in priden dijak, da nastopa pri vseh dijaških prireditvah, da je košček umetnika — pesnik, pisatelj, muzik — ali pa le, da ima mamozelo nervozno, ki tako hude kazni svojega ljubljence ne bi prenesla brez težkih posledic) tedaj se je cenjeni razredni učiteljski zbor odločil za opomin.

Vsako leto je bilo lepo število takih, ki so jim sladki čiki nakopali neprijetne kazni. Zdi se mi, da so gimnazijska izvestja bila pomanjkljivo sestavljena: učni načrt s knjigami, proforski zbor, seznam in doseženi uspehi dijakov, cele strani raznih statistik do smrtnih objav. Nikjer pa poročila o vrstah kazni in njihovih vzrokih. O teh so pričali le šolski dnevnik, ki so se kopičili na zapršenih gimnazijskih podstrešjih in bili tam v hrano črvom in podganam in pa dijaške knjžice, ki so ob koncu šolskega leta bile žrtvovane ognju...

Z novim letom pa spet enake prepovedi, nove kršitve, nove kazni...

Že od prastarih časov, odkar obstoja

dijaški poklic (bogme, kako se to lepo sliši) in odkar straši tisti člen 14 dijaških pravil, je bila študentom najljubša kadilnica: stranišče. Če si takole ob koncu odmora pokukal vanjo, si se zaril v gosto meglo. Da bi pa bili kolikaj varni pred pogostim in nezaželjenim stikanjem nepoklicanega profesorjevega očesa, so organizirali živ telefon; na vsakem oglu hodnika je stal opazovalec, ki je brž ob pojavu ali sumljivem gibanju njegovem siknil naprej do prihodnjega svarilni znak, ta je sprejeti brzojav oddal spet predniku in še preden se je strogi obraz pojavil na licu mesta, so bili čiki skrbno pospravljeni in vsi navzoči vneto pri običajnem, opravičku v takem prostoru.

Ta telefon pa se ni obnesel najboljši: nekadilci se niso hoteli vdinjati v službo stražarja kadilcem, kadilci bi pa spet bili radi vsi le pri čikih. Kdo bo torej stražil? Kako urediti bolje?

Starejši strokovnjaki so se spravili na zunanja straniščna vrata. Sneli so jih, tečajje skrbno otrli s suho krpo, da ni na njih ostala več sled olja, a katerim jih je mazal šolski sluga, jih potresli s peskom in zdrobljenim steklom ter jih spet nasadili. Že drugi dan so ob vsakem odprtju in zaprtju visoko zaživžgala, kmalu nato pa še zatlego zaškrpala.

Čez nekaj dni se je njihov patent podrl. S tečajev se je spet cedilo olje.

Kar na lepem so se kadilci spomnili, da ima glavni šolski sluga, ki je bil po srcu dobričina, pa velik prijatelj dobre kapljice, god. Začeli so z nabirko. Kdo

vendar ne bi prispeval takemu dobremu in nam nepotrebnemu organu, ki je imel s šolskim zvoncem v oblasti ves zavod in je bil bolj priljubljen med študentarjo kot ravnatelj. Ali veste, da je na mlo prošnjo znal skrajšati neskončno dolgo uro matematičnega izpraševanja za pet ali tudi več minut, uro šolske naloge pa prav za toliko ali več podaljšati? Kaj mi pravite! Kdo mu ne bi bil dinarčka primaknil, da se ga nagradi in na svoji strani obdrži!

Kadilci so mu kupili z nabirko nekaj buteljke zlatega haloškega rizlinga in silvanca prav iz kleti Vinarne. Obenem pa ga so skromno poprosili, naj bi vedno pozabil kaniti kapljice olja v tečajje straniščnih vrat. Tako se še zavedel pravni, ko je bil že podkupljen: vrata so od tedaj naprej obupno škripala.

Sicer pa tudi vsi profesorji niso bili tako navdušeni biriči zaradi tistega člena 14 dijaških pravil. Vse do kraja smo jih imeli predobro pogruntane, kdo je z nami in kdo proti. Zvedeti je bilo le treba, kdo ima v odmoru inšpekcijo. Stari profesor Jakoš, korenina prejšnjega stoletja, izklesan in opiljen še v dunajski šoli, je postavim, z razumevanjem zaprl oči, kadar je videl kak sumljiv dimček ali ga je celo v nosek podražila nikotinska ostrina. "Pojdite, pojdite, saj vem, kam vas mika..." je zabrunda večkrat, kadar so se kadilci muzali pred vrati stranišča. Povsem drugačen je bil mnogo mlajši profesor Mlinar: majhen, suh, črnolas, tempoplot matematik, ki se je le o logaritmih, kvadratnih in kubičnih

korenih rad razgovarjal. Sam strasten kadilec, se je ob dnevih inšpekcije vrtel vse odmore nalašč okrog tistih vrat, kjer so postajali višješolci, si prižigal cigareto za cigareto in pihal oblacke dima, da jih je dražil in so še bolj na debelo goltali slino. Če bi ga kdo bil skušal v šali malo omehčati, je strogo pretrgal "Paragrafi so paragrafi!" Zato ga je ves zavod, kaj to, vse mesto poznalo pod imenom: paragrafar".

Nekega dne je bil prva dva odmora inšpektor profesor Jakoš. Študentarija je brez strahu vlekla svoje čike.

Nihče pa ni vedel, da je prevzel zadnji odmor inšpekcijo za njim profesor Mlinar.

Joco In Ludvik, dva Prekmurca, sta se zaprla vsak v svojo kabino takoj za škripajočimi vrati, odkoder je vodil ozek hodnik naprej v skupen prostor. Najprej si je prižgal Joco svojo polovičko, nato pa jo pomolil skozi luknjico, s pipcem izvirvano v vmesno leseno steno, še Ludviku, da je zagorela še njegova. Uživalno sta vlekla in se veselila oblackov, ki so se vrtinčili nad njima.

Vrata so neprestano škripala: prihajali in odhajali so študentje.

Nista se menila za njihove pogovore, ki so se vsi največ sukali okrog šolskih nalog, cvekov in krivičnih profesorjev. Ker se je odmor bližal h koncu, je postajalo vse bolj mirno.

"Si že?" nenadoma Ludvik Joco povpraša.

(Nadaljevanje na 4. strani)

"Duhovno življenje" obvešča vse rojake, da bo

Velika Družabna Prireditel

z bogatim srečolovom

dne 7. februarja na prijazni slovenski Pristavi v Moronu

V slučaju slabega vremena bo prireditel preložen.

POSTREŽBA BO HITRA IN DOBRA!

Srečke samo po 1 Peso!

VELIKA ZALOGA DOMAČIH
JEDIL IN PIJAČ!

Vsi vljudno vabljeni!

- Ob 15. začetek s prosto zabavo, šaljiva pošta itd.
- Ob 16.30 dalje srečolov. Glavna dobitka — stroj za sadni sok (licuadora) in radiokombinado.
- Ob 18.30 bo nudilo lepo presenečenje nagradno žrebanje. Razdeljenih bo 25 lepih nagrad naročnikom "Duhovnega življenja", ki bodo do žrebanja poravnali naročnino.

Radio-Kombinado
SAMO ZA

PE 1 SO

SLOVENCİ PO SVETU

USA

Rev. Jože Godina je bil kot duhovnik sprejet v clevelandsko škofijo. Kot tak je dobil kaplansko mesto na madžarski fari pri Sv. Margareti v Clevelandu. Novi naslov Rev. Godine je naslednji: Rev. J. G. 11.607 Honeydale Ave, Cleveland 20, Ohio.

Cerkveni pevski zbor "Pirija" je priredil za božič v Collinwoodu koncert, ki je bil zelo, dobro obiskan. Vse goste je pozdravil domači župnik g. M. Jager. Zbor je izvajal naslednji program: Mešani zbor: Ig. Hladnikovo "Je mrak končan" A. Mihelčičevo "Oj dete drago" in L. Belarjevo "Ze počiva vsa narava". Posebno je ugajala "Je mrak končan". Dekliški zbor je odpel Premrlovo "Čuj premila", Kimovčevo "Milo moje dete" in Wilsonovo "O Night of Holy Memory". Sledil je spet mešani zbor s Kimovčevo "Vstanite, o bratje" in Arničev "Angelski klic" Burno odobravanje je žela Zormanova "Trtica mila". Mešani zbor je zapel tudi, venček slovenskih narodnih pesmi. Pesmi "Moj fantič" in "Dve let in pol" je pela vsa dvorana.

V drugem delu koncerta je nastopil

moški zbor. V Hajdrihovi "Siroti" je pela solo partijo ga Betty Romanluk. Dekleta so posebno občuteno zapele Bajukovo "Kako bom ljubila" in Vodopivčevo "Svarjenje". Mešani zbor se je pa postavil s Sattnerjevo "Našo pesmijo" Vsa dvorana je pa pela božične "O come" "All Ye faithful", "Poslušajte vsi ljudje", "Angelsko petje" in "Glej zvezdice božje". Zbor je zaključil koncert s Hladnikovo "Se zvečeri" in s "Sveta noč, blažena noč".

Pevski zbor vodi Martin Rakar.

Marsikdo še ne ve...

...da večina ljudi more čitati nepretrgoma brez napora za oči največ šest ur. Sleherno daljše nepretrgano branje škoduje vidnemu živcu.

...do bodo v Novi Zelandiji začeli iz tamkajšnjih vročih naravnih vrelcev s posebnim kemičnim postopkom pridobivati ceneno "teško vodo", ki jo rabijo za atomsko energijo. Sedanja cena teške vode pridobljene po elektrolitskem postopku znaša 2100.000 dolarjev za 1000 kg.

(Nadaljevanje s 3. strani)

da, se sme izreči deložacija le, če je lastnik ponudil primerno madomestilo najemniku. V primerih, ko želi lastnik prezidavati, pa se sme deložacija izreči le, če vsak najemnik dobi najmanj \$ 2.000 odškodnine, toda le v primeru, da je stanoval v hiši že najmanj 1 leto.

Ministrstvo za industrijo in trgovino je pooblaščen izdati posebne predpise o nepremičninah, ki veljajo za hotele, penzije itd. dalje glede avtomobilskih garaž in glede velikih hlevov za prenočevanje živine.

Vse podrobnosti glede navedenih registrov in vsa podrobna navodila za izvajanje tega pravilnika bo odredil Predsednik pristojne Stanovanjske zbornice. V primerih apliciranja kazni mu bo v pomoč tudi pristojna policijska oblast.

V vsako slovensko družino Koledar - Zbornik Svobodne Slovenije

Oficial ajustador mecánico competente — 740-0947, Av. Mitre 2499 — J. D. Perón (Ex-Munro).

LOT V LANUSU — 420 m² — PRODRAM

Informacije dobite pri g. župniku Janezu Hladniku.
(MANZANA H, LOT 4)

KOMBINIRANI PAKETI NOVEGA IN ŽE RABLJENEGA BLAGA od 5 — 20 kg. POŠILJANJE ZDRAVIL Z LETALSKO POŠTO!

Pakiranje, dezinfekcija rabljenega blaga, dviganje dovoljen za novo blago, prepustite nam.

Dajemo navodila za sestavljanje brezcarrinskih paketov.

Obrnite se na PAKEXPORT Buenos Aires — Maipú 735/I. Ur. ure od 8.—19. preprekinjeno Štev. telefona: 31-5142

OBVESTILA

Sestanek krojačev se vrši v nedeljo dne 31. januarja ob 4. uri popoldne v prostorih krojaške delavnice g. Jerneja Teliča, Ramos Mejia.

Izlet Družabne pravde v Mendoza bo v postnih dnevih. Vsak, ki se ga želi udeležiti, naj se prijavi pri g. Pavlu Masiču najpozneje do 7. februarja in naj za nakup povratne vozne karte položi \$ 250.—. Odhod 26. februarja ob 18. uri. Povratak po želji vsakega posebej, kar je treba javiti ob plačilu.

Prodaj klavirsko harmoniko po zelo nizki ceni. Naslov v upravi.

Dr. José Ermenc

Billinghurst 97/I. Dpto. D. Capital

Ordinira vsak torek, četrtek in soboto od 5. do 7. ure popoldne za ženske bolezni in kirurgijo.

Prosim, prijavite se prej na T. E. 62-7213

PENSION - RESTAVRACIJA ADRIANA

Zmerne cene — Dobra hrana Solidna postrežba.

Vsem Slovincem se priporoča

Dušan Simonovich

Calle 34-1365

Miramar

FCNGR

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

ZLATNINA

URE

BUDILKE

NAKIT

(Naše stranke se lahko zglase pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

EUROPAK

CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — T. E. 30-5224, Bs. Aires

Pošilja Vašim svojcem v domovino po najhitrejši poti iz svojega skladišča v Trstu vse vrste živil.

Paketi prispejo v roku približno 25 dni

Garantiramo kot doslej vsako delno ali popolno izgubo. Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših carinskih odredbah oproščeni carine. Za primer Vam navajamo nekaj naših STANDARD PAKETOV:

Paket štev. 2.	\$ 67.—	Paket štev. 9.	\$ 110.—
4.50 kg sladkorja		1 kg kave Santos Ia	
Paket štev. 4A	\$ 80.—	2 kg riža	
4.50 kg riža		1.50 kg sladkorja	
Paket štev. 5.	\$ 139.—	Paket štev. 16.	\$ 146.—
5 kg riža		2 kg kave Santos Ia	
4 kg sladkorja		1.50 kg riža	
Paket štev. 32.	\$ 325.—	1 kg sladkorja	
3 kg kave Santos Ia		Paket štev. 20	\$ 175.—
2.50 kg riža		3 kg kave	
2 kg sladkorja		1.50 kg riža	
0.50 kg mlečne čokolade		Paket štev. 28.	\$ 246.—
0.50 kg holandskega kakaa		3 kg kave Santos Ia	
0.25 kg Ceylon čaja Ia		3 kg riža	
0.25 kg popra v zrnih Singap.		3 kg sladkorja	

Moko, riž in sladkor odpošiljamo tudi v vrečah po najugodnejših cenah. Vse vrste zdravil odpošiljamo z letalsko pošto.

Iz Republike Argentine odpošiljamo pakete s hrano, tekstilnim blagom in starim blagom, ki nam jih prinesejo stranke in to proti minimalni odškodnini, ki je mnoga manjša, kakor pa vrednost časa, ki ga izgubite sami z odpošiljativjo takega paketa.

Novo uradne ure od 9.30 dop. neprestano do 18. ure pop. razen ob sobotah, ko so uradne ure od 9.30 do 12. ure dop.

Iščemo zastopnike v notranosti republike, do tedaj pa pošiljajte pošto na ali bančna nakazila na AGENCIA EUROPAK.

Mueblería y Colchonería LA CALIDAD

Vsi ki imate čut za opremo stanovanj, si ogledite novo trgovino, da si nakupite stvari, ki jih Vaš dom tako potrebuje:

Spalnice, zakonske in samske oboednice itd. — VSE DOBRO IZDELANO PO ZELO UGODNIH CENAH, NA VEČ MESEČNE OBROKE!

Zarocenci! Kdor je v veliki sili za stanovanje in mu je to glavna ovira, naj se zglasti, ker imamo rezerviranih nekaj stanovanj po zelo ugodnih cenah. Pri enem pride v poštev številna družina.

Za obisk se došlim strankam najtopleje zahvaljujem, ostalim pa toplo priporočamo

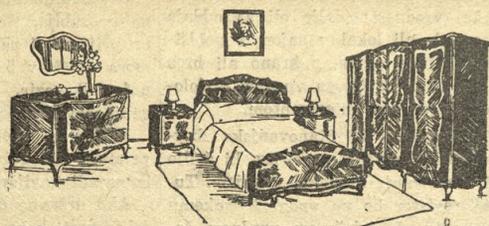
V A Š R O J A K

MAVSAR FRANC

BERUTTI 271

SAN LORENZO

VILLA BALLESTER

(Nadaljevanje s 3. strani)

"Počakaj no, da povlečem do kraja!" je ta odvrnil.

"Konček mastnega čika pusti za Paragrafarja..." mu je svetoval v šali Ludvik.

"Naj ga grom buje!" se je odrezal Joco po prekmursko.

Utrnil je žerjavico s čika, ki ga je že pošteno žgal v prste in ga stlačil v žep telovnika.

Odpri je vrata. Butnil je v profesorja Mlinarja, ki je stal tiho pred njimi. Joco je prebledel. Obstal je: ne naprej ne nazaj ni mogel napraviti koraka.

"Kaj ste počeli tukaj?" je strogo vprašal profesor.

"Kaaaj... nič," je zjecljal Joco.

"Iz nič se je dvigal dim?" ga je zavrnil.

"Prosim gospod profesor..." je jecjal.

"Izročite mi cigarete!" je velel strogo profesor.

"Jih nimam. Sem imel le zadnje polovičko, ki pa..."

"Kaj, ki pa... ki pa..." je renčal razkačeni Mlinar vanj.

"...ki pa sem jo dobil."

"In vžigalice?" je silil Mlinar.

Joco je segel v žep in mu s tresočo se roko izročil škatljico.

"Gospod pro-fe-sor... tudi te niso moje!" se je opravičeval.

"Čigave pa?"

"Posodil mi jih je profesor Jakoš."

Joco je mislil v svoji kadilski pameti, da jo je zelo dobro pogruntal. Ze se je oddahnil.

Tedaj pa je Mlinar prebledel. Zasikal je skozi priprte zobe.

"Kdo vam jih je dal?"

"Gospod profesor Jakoš..." je ponovil Joco.

"Ne lažite!"

"Res, res, gospod profesor. Jaz ne kupujem vžigalic," se je opravičeval.

Mlinar je držal škatljico med koncema palca in kazalca, kakor da bi se bal preskoka kuge. Nekaj je zamrmral nerazločno predse, poškilil Joca, ki se je trudil, da bi sfriziral kolikor mogoče nedolžen obraz, obenem poln bridkega kesanja in obžalovanja. Nato je z naglimi koraki premeril hodnik in sunkovito odrinil škripajoča vrata.

"Danes sem si jo pač skuhal!" je Joco nato vzdihnil v prazno.

Ludvik, ki je šele tedaj previdno pokukal iz svoje kabine, ga je našel držečega se za glavo.

"Buju bi tel!" se je znesel nanj.

"Ká gi guču od Jakoša! Si nori ali kakli...!"

"Ni boljše, da ve! Za nas je boljše..." se je opravičeval Joco.

"E pa, vrag te ódnesi! S teboj nikad više nič! Ti nas vse izdaš!" je Ludvik rentočil.

"Kad da ti Mlinar nej dau še čika, da si mu tak lepou vse razloužu..."

Odšla sta v razred. Jocu je vso uro

migetal pred očmi le člen 14 dijaških pravil, ki mu bo nakopal najmanj ukor in znižal končni red v vedenju. Morilo ga je to še vse popoldne, da je že sam pri sebi svečano sklenil, nikdar več vtakniti čika v usta.

Pravi strah se ga je polotil šele drugi dan, ko je vsak trenutek pričakoval, kdaj ga bo ravnatelj poklical v pisarno in zaslíševal. Minil je tudi ta dan, drugi, tretji za njim, a nihče ga ni klical na odgovor. Tiho, kakor da se ni bilo nič zgodilo.

Le kak mesec pozneje ga je profesor Jakoš opozoril: "Vžigalice sem bil posodil vam, ne gospodu profesorju Mlinarju..."

"Gospod profesor..." je poskušal jecljati Joco ves zaripel v obraz.

"...vam, ne pospodu profesorju Mlinarju..." je ponovil profesor Jakoš in zresnil obraz do strogosti.

Joco je razumel nejevoljo zaradi izdaje. Sram ga je bilo, da bi se bil najraje pogreznill pod kamenita tla...

Pri tem je ostalo...

Ali še škripajoča vrata opozarjajo študente kadilce pred strogim pogledom profesorjev — ne vem. Zdi se mi le, da je danes tisto škripanje še huje, boleče. Nov sluga — starega, dobrega in podkupljivega že leta ni več na svojem mestu — tarna, da v teh novih časih nima olja niti za solato, kaj šele da bi ga lahko prilival na tečajje tujih vrat...